

מניס הטוחן

היה פעם איש באזור ההרים ושמו דונלד. הוא התחתן עם בת של זוג קמצנים שגרו בעמק. כל השבוע דונלד עבד בחלקת האדמה שלו, אך בבוא ערב השבת נהג ללכת לחותנים שלו, לבלות איתם את השבת.

כל פעם שהלך לשם וחזר משם הוא עבר ליד טחנתו של מניס הטוחן. ומניס שם לב שבדרך לשם הוא תמיד קופץ מעל זרם המים המסובב את הטחנה, אך בדרך חזרה עובר אותו כשהוא נכנס למים.

זה סיקרן מאוד את מניס ויום אחד הוא עצר את דונלד ושאל אותו על כך. "אסביר לך" אמר דונלד "החותן שלי אוכל כל כך מעט שבין ברכת המזון לפני הארוחה והברכה שאחריה אני בקושי מספיק לנגוס באוכל ואני תמיד חלש מאוד ביום ראשון למחרת. מניס חשב לרגע ואחר כך אמר: "אולי תזמין אותי לבוא אתך בשבת הקרובה? אני מבטיח לך שאחר כך כשתחזור תעבור את הזרם בקפיצה." "אשמח להזמין אליהם" ענה דונלד.

טוב ויפה. לקראת ערב שבת הצטרף מניס לדונלד ובאו יחד לזוג הזקנים. החותן הזקן לא שמח במיוחד לקבל את האורח אך מניס השתדל לא להרגיש בכך, והתנהג כאילו קיבלו אותו יפה, כמו פרחים בחודש מאי.

וכשהוגשה ארוחת ערב השבת מניס ודונלד התכופפו ליד השולחן, כאילו קושרים את שרוכי נעליהם, ועשו זאת עד שהזקן סיים את הארוחה, בירך ועזב את השולחן, בחושו שהאורחים לא העזו להמשיך לאכול. אך אלה דווקא נשאר יושבים ואכלו לשובע. הזקן התמרמר על כך אך לא הוציא מילה מפיו.

אך מניס לא שם לב לכך, אלא המשיך בשיחה וסיפר סיפורים במשך כל הערב, עד שהגיע זמן ללכת לישון.

כשהציעו למניס חדר ומיטה הוא סירב ואמר שיוכל לישון רק ליד התנור בחדר הגדול. למרות שהזקנים אמרו שלא יכולים להרשות לאורח לישון כך, באי-נוחות, ולמרות כל ההפצרות הוא עמד על כך ואמנם נשכב ליד התנור כשכל האחרים הלכו לישון.

מניס לא נרדם, ושכב תוך הקשבה, ואמנם אחרי כשעה נפתחה הדלת והחותנת הוציאה את ראשה. מניס עשה את עצמו ישן חזק ונוחר כאילו כבר לא ישן יומיים.

החותנת התקרבה וכשהשתכנעה שמניס ישן התחילה להכין סיר תבשיל לעצמה ולבעלה, בדיוק כפי שמניס חשד שהזקנים נוהגים לרמות את דונלד.

ובאמצע הבישול התישב מניס, כאילו הוא מתעורר משינה עמוקה והסתכל על האישה והסיר שעל האש.

"מה, כבר בוקר?" שאל.

"לא, עוד לא" אמרה "אני רק מכינה אוכל לפרה שלנו, שקצת חלתה אתמול. אני מצטערת שהערתי אותך."

"לא, לא, בכלל לא הערת אותי. זו הרגל שהעירה אותי. יש לי רגל שמתחילה לכאוב בלילה ואני חייב למרוח אותה בפיה בכדי להפיק את הכאבים."

עם זאת הוא תפס את מלקחי התנור וחייטט בהם בארובה כך שהפיח התחיל לפול, ועל כל חתיכת פיח שנפלה לתוך האש, חמש חתיכות נפלו לסיר התבשיל. אז הוציא מניס קצת פיח מהאש, ומרח בו את הרגל.

"אך" אמר "עכשיו אוכל להמשיך לישון." הוא שכב על הרצפה וכעבור רגע כבר נחר.

האישה כעסה מאוד שכך קלקל את עבודתה. היא עלתה לחדר וסיפרה לבעלה. גם הוא כעס, במיוחד שהיה כבר רעב מאוד וציפה מאוד לתבשיל. על כן אמר לה לרדת שוב ולאפות לו לפחות פשטידת שעורה על הגחלים.

ירדה האישה שוב, הוציאה קמח שעורה, הכינה את הפשטדה, שמה אותה על הגחלים והתישבה בינתיים, עד שתהיה מוכנה.

אך כעבור מספר דקות הוציא מניס זעקה, כמו מתוך שינה, התישב שוב, שפשף את עיניו וכשראה אותה אמר:

"כמה טוב שאני רואה אותך. אני מוטרד מאוד ובעיה שלי לא נותנת לי לישון. רק אם אוריד אותה מלבי אוכל שוב לישון בשקט. הנה אספר לך:

"אבי היה אדם עשיר מאוד והייתה לו אדמה רבה. היו לו שלושה בנים – טד, טום ואני, מניס. שלושתנו היינו עובדים חרוצים. אני אהבתי מאוד את טום ואת טד, אבל הם דווקא שנאו אותי ולא החמיצו הזדמנות להשחיר את פני בפני אבא. אבא שלח את טד ואת טום לבית הספר ואפשר להם לרכוש השכלה, ולי רק נתן מעדר ביד ושלח אותי לעבוד בשדה. וכשהאחים חזרו מבית הספר, הם עשו את עצמם כאילו אנשים חשובים, יצאו לצייד על סוסיהם ועם כלביהם, ולי השאירו רק את הטיפול בסוסים ובכלבים.

"זה לא היה ביטוי של אהבת אחים גדולה, אך אני שתקתי, כי חיבבתי את טום ואת טד. אבל אבא אהב אותם כל פעם יותר ויותר, ואותי שנא יותר ויותר ולפני שנפטר חילק את אדמותיו כך:

"נגיד שזאת חלקת האדמה של אבי" אמר מניס ותקע את מלקחי התנור בפשטידה שעל הגחלים "הוא חתך אותה כך" ומשך את המלקחים לאורך הפשטידה "ואחר כך" משך אותם לרוחבה, "ואת הרבע הזה נתן לאמי" הוא זרק לאש את חתיכת הפשטידה שחתך "ואת הרבע הזה נתן לטד" שוב זרק את החתיכה השניה לאש "ואת זו לטום" הלכה לאש החתיכה השלישית "ואת האחרונה" כאן הוא הרים את שארית הפשטידה והביט בה ארוכות "אותה השאיר לכומר." "והוא זרק את החלק האחרון על הרצפה, רחוק ככל שיכול היה. "ואותי השאיר ללא כלום, עני ואביון!" הוא זרק עכשיו את המלקחיים על הארץ. "זה, גבירתי, הסיפור שלי. ועכשיו, כשהורדתי אותו מלבי אוכל לישון בשקט עד הבוקר." עם זאת הוא נשכב על הרצפה והתחיל לנחור שוב.

האישה חזרה לבעלה וסיפרה לו מה קרה לפשטידה, וזה כעס מאוד כי היה רעב נורא. הוא נשבע שירד ויהרוג את מניס, אך היא פייסה אותו. אמרה לו שעכשיו אין כבר טעם להבעיר

את האש כדי להכין עוד אוכל, אבל היא תרד לרפת ותחלוב קנקן חלב, שישתה ויפיג כך את רעבונו עד הבוקר.

הזקן אמר לה לעשות זאת מהר כי הוא רעב מאוד. היא אמנם הלכה, לקחה קנקן מארון המטבח והלכה לחלוב. אך מניס יצא אחריה לרפת וכשראה שמילאה את הקנקן בחלב עשה את קולו כמו קול של הזקן ואמר: "תני לי לשתות עכשיו כי אני מת מרעב." וכך הוא שתה את כל החלב והחזיר לה את הקנקן ריק, חזר לבית ונשכב לישון.

היא חלבה לעצמה עוד קנקן חלב, ושתתה אותו ואחר כך חזרה הביתה. הזקן חיכה לה באי-סבלנות.

"תני לי את החלב" אמר "עוד מעט נשמתי תצא מהרעב."

"הרי היית כרגע ברפת, ושתית קנקן שלם" היא אמרה.

"אך, הנבל הזה, הוא סידר אותי שוב" רתח הזקן "אלך לגמור איתו." הוא לקח קורנס וירד למטה.

אך מניס שמע היטב את הדברים. הוא רץ לרפת, תפס עגל, שם אותו בדיוק במקום בו שכב קודם הוא עצמו, וכיסה אותו בשמיכה.

הזקן ירד עם הקורנס, הלך ישר למקום בו שכב קודם מניס ונתן מכה בכל כוחו. העגל רק הוציא "מווו" חלש ומת. הזקן חזר למיטתו מרוצה והטוחן הסתלק מהר הביתה.

למחרת בבוקר, כשהזקן ואישתו קמו מוקדם כדי לקבור את מניס ומצאו את העגל המת הם כעסו שוב מאוד. אך כשהתיישבו לארוחת הבוקר עם דונלד, הזקן לא מיהר כבר לאומר את ברכת הסיום ודונלד יכול היה למלא את בטנו ללא הפרעות, וכך היה גם במוצאי השבת.

כשדונלד עבר ליד הטחנה ביום ראשון בבוקר הוא קפץ מעל הזרם ומניס יצא לקראתו, ושניהם לחצו ידיים. וגם בימי ראשון הבאים, במשך שלוש השנים בהם חי עוד החותן הזקן, מניס ראה את דונלד קופץ מעל הזרם בקלות, כמו זרזיר מעל הענף.

ואחרי שלוש שנים מת הזקן ודונלד עבר עם אישתו לגור בחווה ולא היה עוד אורח שקיבלו אותו שם יותר יפה מאשר את מניס הטוחן.